

**KAK SE JE V
AMERIKI ČÜO
GLAS
SLOVENSКИH
PEVCOV
str. 6**

**SPOMIN
str. 7**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 19. aprila 2001 ☼ Leto XI, št. 8

POPIS PREBIVALSTVA Z GRENKIM PRIOKUSOM

Še sanjalo se mi ni, da bom tudi sama delček-atom velikega madžarskega projekta, imenovanega popis prebivalstva. Kot osebi, ki ni madžarska državljanka, se mi je zdelo popolnoma brezpredmetno razmišljati, da me bodo nekega dne popisali v Monoštru. In zgodilo se je. Nekaj dni pred iztekom popisnega roka je na vrata mojega monoštrskega stanovanja potrkala neznana starejša gospa. Vedno sem malo v zadregi, ko neznanci niso pripravljeni na to, da jih ne bom razumela. Nekako sem ji dopovedala, naj govori počasi, ker madžarsko ne razumem dovolj dobro. Gospa se je potrudila, kar mi-mo mene vstopila v stanovanje in iz aktovke vzela papirje. Hoče me popisati, zadolžena je za to. *Toda jaz sem tu le začasno, nisem madžarska državljanka*, se nekako branim. Gospa vztraja. Popis in konec. Spominim se na pisanja v časopisu Porabje o tem, da bodo na voljo slovenski vprašalniki. Omenim, naj uporablja slovenskega, da bo lažje. Samo čudno pogleda in reče, da še ni slišala, da bi bili vprašalniki tudi slovenski. Sicer pa ona tako ali tako ne razume niti besede slovaško, pardon slovensko. Hm, kaj bi človek rekel, sem mogoče prva, ki želi slovenski vprašalnik?? Počutim se klavrno, besna sem

nase, da je ne znam pošteno okregati. Najprej vsi mogoči in nemogoči podatki, od številke čevljev in nedrčka, če malo karikiram, do kvadrature stanovanja, izobrazbe in službe. Moji podatki so sicer malo čudni, tudi moja madžarsčina. V takih primerih mi je res žal, da se je nisem naučila bolje. Mučim se in mučim, stvari ne znam pojasniti, a gospa se ne da motiti. Vztrajno polni ustrezne rubrike in postavlja podvprašanja ali si moje picle odgovore pač razloži po svoje. Očitno ustrezno povprečju ali papirjem... Kar lepo nama gre, vdam se, da moram biti popisana, gospa je zadovoljna. Nakar se začnejo tista glavna vpra-

šanja in odgovori nanje. Seveda glavna, kar se tiče narodnosti in njihovega ohranjanja ali preštevanja. Tukaj pa se najina skoraj brezhibna komunikacija začne krhati. To, da sem državljanka Slovenije in po narodnosti Slovenka, je gospa zapisala brez komentarja. Težave so se začele od tu naprej. In da je moj materni jezik slovenski, sem poudarila. *Ne tudi madžarski?* je bilo prvo podvprašanje. *Ne, nikakor, saj slabo govorim madžarsko*, sem se nekako branila. *To še ne pomeni, da to ni vaš jezik. Tu živite...* Saj to je neverjetno. Materni jezik je le eden, vse druge poimenujemo drugače! In dalje: v tem smislu, kako čutim, s katero kulturo

se identificiram. S slovensko vendar! *Kaj pa z madžarsko?* vpraša. Ne, nikakor. Iz veliko lepih razlogov mi je beseda madžarski sicer blizu in -v srcu- a to še ne pomeni, da se lahko identificiram z madžarsko kulturo. A ona vztraja: *Živite tu, zato gotovo čutite tudi madžarsko*. Moj bog, saj to je noro! In postajam odkrito nervozna, pravzaprav besna. Kaj hočejo popisovalci od ljudi? To, da sem Slovenka, nekako sprejme, a po njenem bi, ker živim v Monoštru, morala čutiti madžarsko. In počasi bi bila -po taki popisni metodi - Madžarka. Saj to je groteskno! Preplavljajo me črne misli. Mar so jih tako naučili? Ženska se je namreč obnašala,

kot da prvič sliši v Monoštru za neke Slovence.

Od tu naprej se ne spominim nobenega vprašanja in odgovora več. V svoji nemoči, neznanju jezika in vsiljevanju njej vsečnih odgovorov sem se počutila prav bedno. S takim načinom spraševanja lahko res skoraj vse Slovence brez posebnega truda pomadžariš, saj tisti, ki ste tu rojeni, takorekoč vrojeni v manjšinsko in večinsko kulturo hkrati, lahko mimogrede prezrete pasti takih podvprašanj. So jih popisovalci res morali postavljati ali je to bil le osamljen primer, mogoče le ženska radovednost ob malo eksotičnem primerku monoštrske prebivalke? Ne bi razglabljala o črnih scenarijih, toda sama sem bila preprosto šokirana. Ja, najraje bi klela, toda -saj znam le najrše madžarske kletvice, to se pa ne spodobi... Takih nežnih, ljubkovalnih kletvic, kot so izvirne slovenske, na Madžarskem menda nimate.

Srčno upam, da ste Slovenci na Madžarskem dobro prestali morebitne provokacije in da niste zatajili "slovenstva stebrov starih". Sama pa bom ta neljub dogodek skušala čim prej pozabiti.

VALERIJA PERGER

Slovenska akademija znanosti in umetnosti o proučevanju narodnih manjšin

Strokovnjaki vedo marsikaj, česar politiki (še) ne koristijo

Odbor Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) za preučevanje narodnih manjšin je v Ljubljani pripravil posvetovanje o pomenu proučevanja narodnih manjšin. V Prešernovi dvorani najvišje slovenske znanstvene in umetnostne ustanove so se zbrali akademiki, ugledni strokovnjaki, politiki in tudi nekaj predstavnikov manjšin, tako onih, ki živijo v sosednjih državah, in prekmurskih Madžarov ter italijanske narodnosti na Obali.

Odbor za proučevanje narodnih manjšin je od ustanovitve leta 1986 vodil akademik, dr. Anton Vratuša, na zadnjem posvetovanju v Ljubljani pa so to nalogo zaupali dr. Jožetu Pirjevcu iz Trsta, sicer dopisnemu članu SAZU.

Predsednik SAZU dr. France Bernik je v pozdravnem nagovoru poudaril, da mora biti preučevanje narodnih manjšin znanstveno in ne ideološko, predvsem pa mora upoštevati celoto okolja, v katerem manjšina živi.

Opozoril je tudi na eno ključnih nalog, in sicer na nujno sodelovanje stroke, manjšin samih in tudi politike. Magdalena Tovornik.

Akademik dr. Anton Vratuša, mag. Vera Klopčič, akademik Ciril Zlobec in dr. Jože Pirjavec na znanstvenem posvetu o pomenu proučevanja narodnih manjšin.

državna sekretarka za Slovene v zamejstvu in po svetu, pa je zagotovila podporo znanstvenim projektom tudi v prihodnje.

Akademik Ciril Zlobec poudarja, da se v Sloveniji, v primerjavi z drugimi narodi,

nesorazmerno dosti ukvarjajo z manjšinsko problematiko. »In marsikatera institucija, ki se ukvarja z manjšinami, ima pogosto občutek,

da dela v prazno, da njena spoznanja niso udejanjena. Konkretna politika jih niti ne pozna, kaj šele upošteva.« Akademik Ciril Zlobec je ugodno ocenil, da so se posvetovanja udeležili predstavniki domala vseh

ministrstev in institucij, ki so zadolžene za uresničevanje nalog med manjšinami. Delo odbora za proučevanje narodnih manjšin je predstavil dosednji predsednik, akademik dr. Anton Vratuša. O neposrednih rezultatih je povedal, da je zbrana bogata dokumentacija in narejeni številni zapisi udeležencev študijskih potovanj k slovenski manjšini v Avstriji, Italiji in na Madžarskem ter v sodelovanju akademikov s kolegi v državah nekdanje Jugoslavije. Ugotovitve in ocene akademikov so natisnjene v treh zbornikih, novo vsebino pa prinaša četrti zbornik z znanstveno-kulturnega srečanja junija 1998 v Murski Soboti.

Zbornik Živeti z mejo je predstavila glavna urednica mag. Vera Klopčič, pomeni pa ustvarjalno povezovanje ljudi z obeh strani meje, brez ozira na njihove jezikovne, verske, narodnostne in druge razlike ob negovno strpnosti in medsebojnega spoštovanja. Tako se

polagoma ustvarjajo pogoji za sobivanje, boljše medsebojno razumevanje, varovanje človekovih pravic in skupno premagovanje meja.

Za konec še nekaj misli novega predsednika dr. Jožeta Pirjevca, ki je za posvetovanje pripravil referat Uresničevanje koncepta skupnega slovenskega kulturnega prostora v pogojih pridruženosti in polnega članstva Slovenije v Evropski uniji. Najpreprostejši povzetek bi lahko bil: čeprav Evropa Slovenije ne pozna, niti je preveč ne mara, se zdaj Sloveniji ponuja priložnost, da se uveljavi v Evropi. Zato pa mora izkoristiti tudi svojo geografsko lego, saj je skoraj v celoti obmejna država, narod pa se ne konča na meji, ampak se nadaljuje v notranjost vseh sosed. Slovenija je torej v položaju, da udejani hotenje skupnega kulturnega in gospodarskega prostora.

eR

Jožica Prelog stara 75 let

Nekaj stičnih točk najdemo med porabskimi Slovenci in Slovenci v avstrijski zvezni deželi Štajerski. Denimo: v vrstah obeh narodnih manjšin vsaj za javnost ni uveljavljenih besednih umetnikov: pesnikov, pisateljev, dramatikov.

Ena redkih avtoric med štajerskimi Slovenci je Jožica Prelog iz Žetincev/Sicheldorfa. Njene poezije sicer ne moremo umestiti med vrhunsko literaturo, zato pa je v njenih pesmih toliko več topliega, človeškega odnosa do lepega v ljudeh in naravi. In še nečesa ne smemo prezreti pri Jožici Prelog: njene pripadnosti slovenstvu, slovenski besedi v okolju, ki ni

bilo in še zdaj pogosto ne želi slišati, da v krajih okoli avstrijske Radgone živijo Slovenci.

Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko Štajersko je ob 75. obletnici Jožice Prelog pripravilo v Pavlovi hiši v

Potrni/Laafeldu veličastno slovesnost, s katere je tudi posnetek jubilarntke skupaj z državno sekretarko za Slovene v zamejstvu in po svetu, Magdaleno Tovornik.

eR

Ceste

Konec marca je generalni konzul RS v Monoštru dr. Zlatko Muršec obiskal Cestno podjetje v Sombathelyu, kjer se je dogovarjal o posodobitvi cestne infrastrukture v Porabju. Gre za tri odseke, dva naj bi se izgradila do l. 2002, izgraditev tretjega odseka zaenkrat le načrtujejo.

Cesto od mejnega prehoda Martinje do Gornjega Senika bodo začeli graditi še v tem letu in končali v mesecu avgustu l. 2002. Tudi denar za izgradnjo tega odseka je zagotovljen (50 milijonov v l. 2001, 145 milijonov v l. 2002.) Po načrtih naj bi bila cesta do avgusta 2001 usposobljena za avtobusni promet. Posodobitev ceste do meje bo verjetno prispevala k hitrejši prekatégorizaciji mejnega prehoda Martinje - Gornji Senik.

Kdaj se bo odprl mejni prehod Verica-Čepinci, je v veliki meri odvisno od tega, kdaj bodo začeli in končali z izgradnjo ceste do mejnega prehoda. Cesta v širini 6,5 metra naj bi bila asfaltirana do septembra tega leta. Za izgradnjo tega odseka so zagotovljena finančna sredstva.

Tretji odsek bi bil pomemben, ker bi neposredno povezal dva dela Porabja. Gre za cesto med Verico in Gornjim Senikom. Omenjeni vasi sta oddaljeni približno 7 kilometrov, ker pa med njima ni neposredne povezave, je pot iz ene v drugo - prek Monoštra - dolga 30 kilometrov. Ta projekt zaenkrat nima zagotovljenih financ. V poštev pridejo lastna sredstva Cestnega podjetja in razpisi Sapard programa (del programa Phare).

Papiri pripovedajo

Sakalauvci: sokol-lovci

Ime vesi Sakalauvci prej pomeni, ka so tam takšni lidgé bili doma, šteri so sokole (sólyom) lovili. 1549. leta je v Sakalauvci bila *birovija*, k šteroj sta slišala Slovenska ves pa Verica. Tü je biu doma birauf tö. Törkom so podložni gratali Sakalauvčarge 1644. leta, gda so cejlo ves zaničali. Tri lidi so bujli 103 so pa odpelali v robstvo, 16 iz so gorvužgali. 1690. je biu törski gospaud vesi Murath aga iz Kaniže. Pavri so meli dva konja pa 22 güncov. Maro so pasli v gaušči pa na njivaj, štere so počivale, so praje bilé.

1721.-1728. leta je živel v Sakalauvci 24 držin. Dva mala biraufa sta bila v vesi, šterima je nej trbölo porce plačüvati. Tau je bila njina plača. Biu je v vesi eden žilar, šteri je gaušče skrp emo, gozdar je biü. Polonje njiv so meli po bargaj, polonje po dolinaj. Njive na bargaj so bile puno kamnov, ilojce, štero je dež pa viher nagausti vözépro. V dolinaj pa je Raba vsigder vöprišla na njive. Za toga volo so malo, pa lagvo sanau, krmo meli. Pšenico so tö samo malo leko pauvali. V leti so maro na njivaj pa v gaušči pasli. V gaušči so borovi lejs sekali za iže pa za kürdjenjé. V Sakalauvci so tistoga ipa dvan/dujan tö pauvali. S toga so meli vsikšo leto 40 forintov haska.

Sakalauvci so meli svojga zemelskoga gospauda v Varaši, par popaj. Leta 1766 so Sakalauvčare taužili, ka so prej v gosposki gaušči vsikšo nika vrejndno drejvo vözosekali. Nej so steli na gospičino ojti (robot), nej so plačüvali desetino (tized), pa drüge porce zemelskomi gospaudi.

L. 1785 je bilau v vesi 316 lüdi, od toga 167 žensk, šteri so živel v 45 ramaj.

V cerkev so sprvoga na Traušče (Kethely) ojdli Sakalauvčarge, štere je bilau l. 1789 264.

Leta 1828 je ves mejla vküper gaušče, v šterom so vsi pasli svojo maro. Drva so sekali samo za kürdjenjé. S toga so nej mogli živet, ka so doma vertivali. Vsikšo leto so odišli na žetvo, pa so mlatit tö ojdli v lücke vesnice. Njive so samo vsikšo drügo leto gnojili. V plüg so nutvpregli dve mari. Geseni so njivo zorali trikrat, spartolejtke pa gnauk. Sildje so eške v Kermedini tö kipüvali. Krave so dogili 180 dni na leto, štere so vsikši den dale samo liter mlejka. Tau so leko odali za dva krajcara. Tele so odavali za 1 forint 30 krajcarov, krave za 1 forint 24 krajcarov. Na travnikaj so kosili v ednom leti 10 mejtarov krme. Tau so mogli tátati za polagnje sodayki konjov. Dva potoka sta dosta škode naredla na njivaj.

L. 1900 od 127 iz je melo slamatno strejo 113, l. 1960 od 125 iz več samo 20.

Šaulo so zozidali 1911. leta.

Marija Kozar

RADIO MONOŠTER

UKV (FM) 106,6 MHz

Od ponedeljka do sobote

od 16. do 17. vöre,

v nedelo

od 12. do 14. vöre.

Drugi svejt, drugi ljudje

Večkrat čujemo, štemo, ka prej naš rosag dé v Evropo. Meni je tau spoj nerodno. Vej pa gde smo pa te, če nej v Evropi? Skurok ešče na srejdí Evrope. Ka prej slabéjše živemo, se laučimo od zahodni (nyugati) rosagov, zatok smo ešče nej v Evropi. Po mojem je pa pri nas že tü vse naaupak prauto tistomi, ka je povejmo pred par desetimi lejтами bilau. Pa če se je svejto obrno, mi lüdjé ranč tak.

Zdaj, gda si pri nas eden zdrav, delaven človek zatok leko malo dobrote tü spravi – kakoli se taužimo – je potrejno misliti na „človeka“, na človeško düšo, naturo, na tau, kak smo se mi lüdjé tü preobernali. Prva misel, stera mi je pauleg toga na pamet prišla, je mejsec apriliš. Tistoga ipa, gda smo eške nej tak moderni bili, gda smo po večeraj v zimi gošči-ce lüpal, gda smo sprtolejtja eden drugomi pomagali saditi, okapati, gda smo žetvo tü etak obredli, gda smo pri rami mlatili, gda smo

krunče kopali pa kukarco brali, kukarco lüpal. Te je vse ovak bilau. Edna ves je bila edna držina. Pa sam te eške itak nej povedla, ka mam s tejm aprilišom.

Nigdar ne pozabim, tistoga ipa, od 1957. leta, sam na Gorenjom Seniki na občini (tanácson) delala. Prišo je 1. apriliš, gda je velka šega bila eden drugoga malo za norca meti. Tisti den sam malo zamüdila, tak 5 minutov, pa gda sam vstopila v pisarno, so moji dragi sodelavci že kreda tudi nika zame. Prajli so mi, ka so v tauj minuti iz Varaša, z okraja (járastól) telefonirali, ka morem tak nagnauk ta pa ta titi, etakša pa takša podatke (adatokat) nut nesti. Ka bi? Autobusa nej bilau, skaučila sam na biciklin, pa hajde, 14 kilometarov not v Varaš. Tau mi je napameti nej bilau, ka je 1. apriliš pa ka me za norca majo. V varaški urad (hivatal) stauipim pa se mi je tak nagnauk skazalo. Fejst so me gledali pa pitali, ka pa naganjam etak rano pa za-

koj sam se tak paščila, ka vse voda teče z mene. Kaj sam nej vedla, sam mogla ovaditi, ka so me delavci poslali. Takši smej je grato, ka so se skurok vküppocükale tiste gospe, stere so tam delale. No, sam si mislila. Vrajži huncuti, samo naj doma pridem, vej vam ge že dam. Hajde, na biciklin pa sam klačila nazaj na G. Senik 14 kilomejarov. Gda sam k zidini prišla, gde je bio tanač, so me zaglednili pa so v tistoj minuti vsi bili pod stolom. Gda sam not staučila, nišče nej sopno, nikoga sam nej vidla. Depa zatok sam ge tü nej tak natura bila! Staučila sam k prvom stauli pa prvoga foliškoga vöpotegnila. Tej drugi so pa že sami vözoskakali. Bio je takši smej, ka smo se vsi skurok vküppocükali.

Gnesden že kaj takšoga ne smejš narediti. Za tau nišče nejma cajta. Za drugoga več nega cajta. Kakši cajti so pa te tau?

I. Barber

Kuratorij se je odločil

29. marca je zasedal kuratorij Javnega sklada za narodne in etnične manjšine in je med drugim odločal o podpori tradicionalnim kulturnim prireditvam in manjšinskim časopisom. Odobril je tudi štipendije manjšinskim ustvarjalcem. Tudi slovenske organizacije in inštitucije so se uspešno udeležile natečaja. **Društvo porabskih slovenskih upokojenecov:**

- za večer ljudskih pravljic (70 tisoč),
- za sodelovanje s soboskim društvom (60 tisoč).
- Osnovna šola in vrtec Števanovci:**
- za prekomejno sodelovanje (80 tisoč),
- za likovno razstavo (30 tisoč),
- za športno srečanje prijateljskih šol (40 tisoč),
- za srečanje s prijateljsko šolo iz Slovenije (60 tisoč),
- za spoznavanje matične domovine (70 tisoč).
- Vrtec Sakalovci:**
- za izlet (30 tisoč).

Društvo za lepšo vas, Števanovci:

- šege ob žetvi in mlatvi (60 tisoč),
- za srečanje z nekdanjimi vaščani (100 tisoč).
- Slovenska manjšinska samouprava Mosonmagyaróvár:**
- za organiziranje nemških in slovenskih dnevov (180 tisoč).
- Slovenska manjšinska samouprava G. Senik:**
- za ohranjanja šeg ob veliki soboti (60 tisoč).
- OŠ Jožefa Košiča G. Senik:**
- za obnovo Košičevega spomenika (300 tisoč),
- za srečanje malčkov (50 tisoč).
- Slovenska manjšinska samouprava Monošter:**
- za mednarodno športno srečanje (150 tisoč).
- Slovenska manjšinska samouprava Sakalovci:**
- za srečanje porabskih gasilskih društev (100 tisoč).
- Slovensko društvo v Budimpešti:**

- za program »Življenje na vasi« (100 tisoč).
 - Lokalna in manjšinska samouprava Andovci:**
 - za program »Od zrna do kruha« (140 tisoč).
 - Zveza Slovencev na Madžarskem:**
 - za program »Pesem ne pozna meja« (150 tisoč),
 - za srečanje prijateljskih zborov (100 tisoč),
 - za Tabor v Sentvidu (100 tisoč),
 - za Porabske slovenske dneve (200 tisoč).
- Kuratorij je odločal tudi o podpori manjšinskim časopisom. Časopis Slovencev na Madžarskem bo letos deležen 9.376.916 forintov finančne podpore. Za pripravo porabske slovenske pesmarice (notni zapisi) je bilo odobreno Franceku Mukiču 80.000 forintov štipendije.

Ferenc Kranjec
član kuratorija

OD SLOVENIJE...

Obveščevalski kombi doma

Na Otočcu sta se pred dnevi na delovnem pogovoru sestala slovenski in hrvaški premier Janez Drnovšek in Ivica Račan. Pregledala sta dogovore na strokovni ravni glede treh glavnih odprtih vprašanj med državama - meje, Nuklearne elektrarne Krško (NEK) ter dolga hrvaškim varčevalcem nekdanje zagrebske podružnice Ljubljanske banke. Na šesturnih pogovorih sta ugotovila, da glede omenjenih vprašanj razlike med državama še ostajajo in se dogovorila, da bodo do 1. junija strokovnjaki okrepiли delo pri njihovem reševanju. Če do tega datuma državi ne bosta na dvostranski ravni uspeli rešiti vseh vprašanj, se bosta takrat odločili, kako naprej - ali nadaljevati njihovo reševanje na dvostranski ravni še kak mesec ali pa začeti postopek mednarodne arbitraže.

Hrvaška je ob srečanju v "znak dobre volje", vrnila Sloveniji obveščevalski kombi, ki so ga pred tremi leti zasegeli pri Zavrču.

Ministra Rupel in Grizold v Bruslju

Ob zagotovilih, da bo Slovenija intenzivno nadaljevala s potrebnimi pripravami na članstvo, sta zunanj in obrambni minister, Dimitrij Rupel in Anton Grizold, na sedežu zveze NATO v Bruslju izrazila željo, da bo država prihodnje leto, ko bo vrh zavezništva v Pragi znova presojal prošnje za članstvo, povabljen v povezavo. Na srečanju s Severnoatlantskim svetom sta se seznanila z oceno, ki jo o slovenskem napredku v pripravah na članstvo podaja NATO, in bila z njo zadovoljna. Ministra sta se v Bruslju sestala tudi z generalnim sekretarjem zveze NATO lordom Georgom Robertsonom, ki je med drugim dejal, da je Slovenija v okviru Akcijskega načrta za članstvo sicer storila velik napredek, precej dela pa jo še čaka.

- Gabor Wachter je predsednik športnega društva na Gorenjom Seniki. Približava se velka sobota, kak se vašo društvo na tau pripravlja?

„Pred dvoma kednoma je ena banda vkuperprišla pa smo šli panjé kopat. Z delom smo začnili v lesej Brezden. Borove panjé smo mogli iskati, šteri so fejs smolati, zato ka tisti fajn gorijo.“

- Ti si prva vöpolgledno tiste meste, gde taši panjauvge gestejo, šteri so vam dobri ali pa samo tak na zlük ste šli, če bau bau, če nej, te tö nej ne vola?

„Naš senički muzikant Feri Šulič, ovak Djančko, je znau taše meste, zatau nam nej trbólo meti brigo.“

- V kakšni lejs ste šli panjé kopat?

„Šli smo v alamskoga lejs, ka so nam tam tö dopistili panjé odpelati. V pavarском lesej smo tö kopali, zvekšoga so vsi tak pravli, ka če tau šego škemo gordržati, k tistomi panjé tö trbej. Ge tö tak brodim, ka tiste panjé, šteri so že davnek taposenili, nej ne vola, če mi vöskopamo.“

- Kak se je vam tista sobota dokončala? Zatok ste kaši aldomaš spili?

„Dosta smo delali, fejs smo švicali pa tak zatok piti tö fejs šlau. Približno 20 panjauv smo vöskopali, buma so nam panjauvge davali delo, zato smo pa bola mogli piti tö, naj ladamo z njimi.“

- Zaka baugše s panjami kūriti kak pa z mejtrskimi drvami?

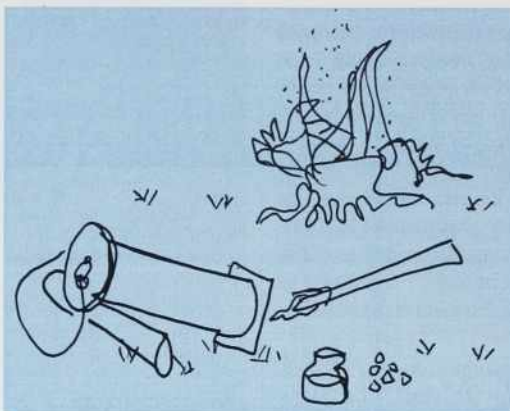
„Gnauk svejta so tö tak delali, ka na tisti den, gda je Jezuš gorstano, so vsikdar s smolatimi panjami kūrili ogenj. Prva ipa so eške tak delali, ka gde je brejg biu s smolatimi drvami, so križ postavili z lesa pa so ga vož-

Prosimo porazmejte

gali. Mi zdaj tau staro navado tö gordržimo, depa malo že ovak. Tö z lesa naredimo križ, depa ne vužgemo ga, liki električne grüške gordejemo, tak ka mi s tistimi svejtimo, velki ogenj pa nalaužimo s panjauv. Istina, ka zato mejterske drve tö ma-

triko, električne grüške pa mesau, ka tam sküjamo.

Vsem tistim, ki so nam pomagali s penazi ali so prišli delat ali so dali mašine, traktore, s šterimi smo bola na leki leko delali, se v imeni športnoga društva s poštanjom zavalamo.

mo, če bi ger panjauvge sfalili.“

- Prva ipa ena velka sobota nej minaula tak, ka bi nej strejlali z možarami. Tau šego vi tö ne njate ta, istina?

„Nej, že smo küpili 100 kg krpita, možare smo že spuicali pa je pripravlamo, ka do fejs mogli vödavati cejlo nauč. Cejli keden že malo strejlamo, depa samo z malimi štüki. Mlajšo generacijo nutvčimo, kak trbej tak dobro strejlati, ka naj doline vse trpečejo.“

- Mislím, ka tau nej fal delo, tjauk krpita küpiti. Eno nauč tjauk sfali, pa od kec ste dobili pomauč, što vse vam je pomago?

„Lažo bi, če bi pravo, ka 100 kg karpita taodide, pajlafi (približno) 20-30 kg pa sfali, ka velki možarge tak li „požirajo“ krpit. Finančno nas je pomagala Manjšinska samouprava na Gorenjom Seniki. Iz te penaz smo leko küpili krpit, žnjaure za elek-

Zdaj že samo tau trbej, naj vremen tö z nami bau pa mo te leko lepo, veselo veliko soboto meli.“

- Če z enim štükon paravno (fejs) strlijo, te se eške venak doma okne tö trausijo? Do tega mau so se vaščani že kaj taužili, ka so nej mogli spati, sploj pa šteri so v dolini doma?

„Kaj pa nej taužili, bili so taši tö, šteri so na drugi den gučali, ka so mislili, ka eške doma v rami glüpi gratajo. Tau je samo ena nauč, ka ves nema svojga mira. Prosimo, ka naj tau nam vsakši tapogledne, dopisti pa naj niške nede čemerer, ka včasik malo ram zdrgeče. Vejje pa tau na leto samo gnauk. Zato prosimo porazmenje.“

Monika Dravec

Izlet v občini Puconci

Slovenska zveza pa Slovenska samouprava se lepau zahvalita vsejm lidam v Sakalovcaj, steri so se dali pozvati na predstavo, igro „Izlet v občini Puconci“, stero je zašpílala gledališka skupina Kulturno-turističnoga društva Puconci.

Samo eno nam je falilo, pa nej samo nam organizatorom, liki tistim tö, steri so špílali. Prejdnji vesi. Tak brodim, ka tak slovenstji dzejik poslušati, kak dobre šale pa veseldje, nikomi nej na kvar.

(K.F.)

Tak branijo šedje pa deco v Čepinci

... DO
MADŽARSKE

Pokojnine

Vlada se je na seji 10. aprila odločila, da bo pokojnine dvignila s 13,8 odstotkov. V državnem proračunu je ta odstotek le 10,3. Do korekcije je prišlo zaradi tega, ker bo inflacija večja, kot so jo načrtovali pri sestavljanju in sprejemanju proračuna. Upokojenci bodo dobili prvo dvignjeno vsoto v mesecu juniju, takrat bodo prejeli tudi regres za prvih šest mesecev.

Kandidat

Kdo bo kandidat socialistov za ministrskega predsednika na naslednjih volitvah? O tem naj bi se odločalo na kongresu stranke, ki ga nameravajo sklicati 9. junija. V poštev pride sedanjí predsednik stranke László Kovács, ki je v prejšnji vladi opravljal funkcijo zunanjega ministra. Poleg njega sta še kandidata Péter Medgyessy, bivši finančni minister in Miklós Németh, zadnji ministrski predsednik države pred spremembo sistema na Madžarskem.

Strmoglavila helikopterja

12. aprila sta pri Gyulafirátótu strmoglavila vojaška helikopterja, ki sta bila namenjena sposabljanju mladih pilotov. V nesreči so se ponesrečili 4 ljudje, dva sta zgubila življenja.

Za 11 odstotkov več pritožb

Lani je varuh človekovih pravic prejel več kot šest tisoč pritožb, kar je za enajst odstotkov več kot v l. 1999. Pri 540 zadevah je ugotovil, da je prišlo kršitve človekovih pravic, zapisanih v ustavi.

Programi

• Športno društvo na Gornjem Seniku je ob veliki soboti priredilo tradicionalno kresovanje.

• V Števanovcih se je na velikončni ponedeljek predstavila domača amaterska gledališka skupina.

ljudi sem presenečena, nej smo čakali telko, vesela sem."

• **Kakšne načrte mate za letos, kakšne programe, akcije želite napraviti?**

„Za cejlo leto smo si zastavili 11 programov. Vsakši mejsac mamu skur kakšo prireditiv. S tejn, ka moramo rejsan vcuj stauptiti, ka tau napravimo. V januara smo lüpanje semen meli, starinski običaj. Za fašenek smo šli po vesi. 8. marca smo meli dan žena, tau nam je vala Baugi uspelo. Te mamu prvi maj, po tistom letni pohod, vüjpamo, ka v Porabje. Potistim branje, lüpanje kukarce. Pri enom kmeti mo brali pa tüdi večer lüпали kukarce. Te mo pa meli kostanjov piknik. Na športnom placi pečemo kostanje, tau smo že lani tü meli. Te nam deca s šaule pride, malo se malim posvejtimo.“

• **Tak vidim, ka je cilj vašoga društva ohraniti stare običaje, šedje pa lidam dati možnost, ka se leko srečajo pa dobro volo dobijo.**

„Večinoma vsakši skaus ma nikšo silo, nikdar za sebe nema nika časa. Zdjaj pa vüjpamo, ka mo se večkrat vküp daubili ali ob večeraj ali ob nedelaj. Zato, ker cejli keden vsakši v svojoj firmi dela in te se nikdar ne vidimo. Stejm malo nazaj obudimo, kak je nekđaj bilau. Nam ide v tau, ka bi naj prišli malo nazaj tisti starinski časi. Nekđaj so vse bola pomalej delali pa so meli več časa tüdi starišnje za deco. Zdjaj v mladi časaj pa stariš za deco čim menja ma časa. Ali ga delo sili ali nikša hitrost. Večinoma v gnešnji časaj dedek pa babica največ pozornosti data vnükom.“

• **V privatnom življenji ka za dela mate?**

„Delam v Petrauvci v tovarni, gde se šivajo djanke (krilo, tjikla) pa hlače. Ges sem v künji, delim malico, džüžino. Doma pa mam v Čepinci moža pa dva pojba. Eden mi odi v osmi razred, drugi pa v sedmoga. Kak sem že prlej pravla, sem sneja v Čepincaj. Živita mi pa ške tašča pa tüdi tast, od moža oče pa mati.“

Klara Fodor

• **Te razstave pomejnijo tekmovanje (verseny), se pravi, ka vöpostavlene stvari ocejnijo?**

„Ja, prav so meli eno komisijo. Tak, ka je nej lüdstvo ocejnilo. Na razstavi je pa dosta razstavljalcev, čimveč, vse več leko vidiš.“

• **Kakšne programe, akcije**

Članice društva v šapkač.
Prva s prave je Diana Črnko.

ste meli lanjsko leto?

„Za tau razstavov smo meli postavitev mlaja (májusfa) za prvi maj pa kres smo küirili. Te smo v leti meli pohod, ka smo peški šli s Čepincev v Neradnovce pa od tistec nazaj v Čepince na karaulo, te Miklauževanje. Na konci leta pa novoletno razstavo, vse kak je nekđaj bilau za božič, za nauvo leto. Tau smo pa meli prav tü v Čepincaj. Smo vabila napravljaj za našo pa za druge občine. Žau, z drugi občin je bilau več lüdstva kak pa z naše.“

• **Na tau ste si nej brodili, ka bi naslednji pohod v Porabje organizirali?**

„Letos mamu en pohod, gli ga organiziramo za 15. avgust. Vüjpajmo, ka se da zriktati, ka bi granica odprejta bila. Te bi pa sigorno šli prejk. Bom osebn naprosila župana, naj nam zrikta, če še nede stalno odprejta granica. Vüjpajmo, ka bi bilau, čim prlej tau. Tau vsi čakamo.“

• **Kak čütite, mate poštanje v domanjoj vesi?**

„Starejši z vesi pa gasilci, člani športnoga društva večinoma nam skaus pomagajo. Zatau, ka nej samo ženske, moške tü nücamo.“

žensk, nas je 20. Zdjaj pa te starejše, ka vse pomagajo, so gli tak člani, samo telko, ka ne odijo na vsakši sestanek.“

• **Zakoj, kak nagauste mate te sestanke, mejsечно? Vse programe si furt zgončite?**

„Čüjte, včasini je tüdi tak, ka na mejsac mamu po dvakrat sestanek. Zatau, ker mamu 11 prireditiv, tau moramo rejsan pripraviti od A do Ž. Zgodi se pa tüdi, ka kakšno prireditiv pripravimo, pa gda je že prireditiv, ške itak skačemo, jaj, zdaj ške tau pa tisto trbej.“

• **Če poglednemo tau zadnjo prireditiv, gda svetijte dan žena. Kak ste si mislili na tau, ka iz Porabja pozovete skupine?**

„Prizvali smo je zatau, ka bi nikšo sodelovanje meli s Porabci. Vüjpajmo, ka se včakamo, ka se odpre mejni prehod Čepinci-Verica.“

• **Kak predsednica, kak ste bili zadovolni s programom porabski kulturni skupin (Laci Korpič z ženskim kvartetom, Ljudske pevke iz Števanovcev, Folklorna skupina Sakalovci) pa s publiko?**

„Sem zadovolna, preveč. Je bilau enkratno, prelepo. Glede

• **Gospa Diana Črnko je predsednica Turističnoga društva Čep-Čepinci. Kak ste se odlaučili, ka ustanovite, napravite tau društvo?**
„Prvo kak prvo smo odli v Petrauvce, v sosedno občino na razstavo za vüzem. Glij delam v Petrauvcaj pa sam čüla, ka bau ta razstava. En par ženskam sem pravla, fajni bi bilau, če bi nikaj napravle. Večinoma ges tü sama po svoje delam vse, broške, vsefale. In te zakoj ne bi šle? Te smo pa štja vcuj prve bile. Prva nagrada je bila 15.000 tolarov. Pa te zakoj bi se nej vküper najšle, smo se odlaučili, da bomo imeli svojo turistično društvo.“

• **Ka vse ste pripravile, vö postavile na tej razstavi?**

„Djajca smo farbali, razne vaze smo vönapravli. Vse tak, kak je inđa bilau za vüzem. Kak so vse okinčano meli, kak so pekli, vse tau smo pripravili.“

• **Članice toga društva ste mlade ženske. Te stare šedje ste se od svoje matere navčile?**

„Večinoma smo vse od stari žensk pitali, kak so inđa djajca farbali. Te so štja nej meli te farbe, ka so z lojom, z lupinjom farbali.“

• **Vi ste Madžarka s Hodoša, Valika Gašpar je z našoga Porabja. Kak ste si vöbrodili, s sterimi deklinami, ženami ustanovite društvo?**

„Vzememo vse, od domačinov do prišlekov, kak se pravi po našom. Večinoma nas je pa takšni, ka smo es prišle, ka smo sneje. Na to pitamo, če je Madžarka ali Slovenka, vsi smo vküper. Te starejše ženske so pa domačinke.“

• **Gda ste ustanovili, napravili turistično društvo ČEP-ČEPINCI?**

„Turistično društvo ČEP-ČEPINCI smo ustanovili leta 2000. Tak, ka zdaj na vüzem smo slavili prvo obletnico.“

• **Kak ste tau slavili, svetili?**
„Šli mo na razstavo v Neradnovce, v sosednjo občino pa tüdi v Šalovce, ka je v našoj občini.“

• **Pa tiste stvari ste pokazali nota kak lani?**

„Nej, letos smo pa nika drugoga meli. Tisti, steri so lani cenili, že znajo, ka smo meli lani.“

Kak se je v Ameriki čuo glas slovenskih pevcov

Soboški pevski zbor z imenom Štefan Kovač popevje vküper že več kak 30 lejt. Čiglij so pevci amateri, steri se ne spravljajo s popevjanjom profesionalno, tak ka bi pejneze služili, liki popejvlejo zavolo lübezni do lejpi naut, leko napišemo, ka bi se včasik pred njimi leko skriu cejli pevski zbor največše opere na svejti. Pevci so tak dobri, ka ne popevlejo samo v Sloveniji, zovejo jih tüdi okoli po svejti. Popejvali so že na Finskom, na Českom, v Grčiji, v Italiji, na Madžarskom, na Hrvaškom pa od vseposedik so domov prinesli puno nagrad pa priznanj (kitüntetéseket).

Konec marca pa v začetki aprila so tak popevali tüdi v Ameriki. Najprle so bili v Bethlehemu v Pennsylvaniji, gde žive puno Prekmurcov pa Porabcov. Za ene pevce je bilou tou prvič takšo dugo potovanje, zatou ka so ešče nikdar prlejš nej leteli z aeroplanom prejk velke vode. Moremo napisati, ka so se dobro držali, gda so se pelali več kak 12 gezero metrov nad zemlo. Malo so cilou zapopejvali na aeroplani, pa nej dugo, zatou, ka so nej bili edini na aeroplani pa so se bojali, ka bi leko njina muzika zbidila kakšnoga drugoga od skoron 250 potnikov.

Gda so prišli v Ameriko, jih je na enom od največših letališč (repülötér), sterio se po nekdanjom predsedniki Kennedyji zove JFK, že tam čakao avtobus, na njem pa so bile tri prijazne gospe do Bethlehemema. Pevci so jih najprlejš vse doj spooibimali, zatou, ka so bili radi, ka so pa na trdoj Zemlej, pa zatou, ka so znali, ka so prišli med svoje lidi pa prijatele, čiglij so jih eni prvič vidli. Dve vöri pa pou je trpelo, ka so se te odpelali z avtobusom od New Yorka do Bethlehemema. Kufri so bili žmetni, ka so jih pevci komaj doj zdigavali z avtobusa, samo na tou so vse pozabili, gda so zaglednoli veseli obraz Peč-

kove Mariške. Ona je za njih v Bethlehemu vse tak zrikatla, ka pevci še gnesden ne morejo pozabiti, kak je vredi bilou, pa kak so jih pričakali, pa kak so se vsi v Bethlehemu te štiri dni za njih brigali. Gda so se malo vöspöcünili pa naspali pa se navadili na 6 vör časovne razlike med Bethlehemom pa Mur-

Pred koncertom v New Yorki so se pevci slikali s patrom Krizologom, konzulam Andrejem Podvršičem, predstavnicu slovenskoga turizma Darjo Gačnik, diplomatko slovenske misije pri Združenih narodaj, Ireno Mernik in z dopisnikom STA Robijem Poredošem.

sko Soboto, te so jih drugi den Grajova Anika pa Anica pa Peršova Ana pelali gledat, kak živejo v Ameriki Amiši. Tou so lidge, ka njim vöra ne pisti, ka bi meli doma elektriko, vozijo se s kočijami, na njivaj delajo še s konjami, oblečeni pa so samo v bejlo pa v črno pa v plavo farbo. Tam so pevci najbolje nej mogli razmiti, gda so njim pravli, ka dokeč sta Amiški moški pa ženska nej oženjeniva, leko spita vküper, samo mora biti v posteli med njima lesena blanja. Na tou, ka se zgodi, če se blanja v noči slučajno spotere, njim je nišče nej znau odgovoriti. Zatou pa so bili pevci telko bole veseli, gda so kaj spitali njuvi želodci. V Ameriki njim je gestija nej falilo, najlepši kejj pa je biu, gda so prišli v dvorano evangeličanske cerkve, tam pa so jih čakale bethlehemske ženske. Mariška je v rokaj držala velko kijančo, poleg je bila Mencigajrova Vera pa še drugi moški

pa ženske, vö s künje pa je dišalo po pečeni piščancaj, po svinjskoj pečenki, pa po drugi prekmurski dobrotaj. Ženske so spekle tüdi torte, tam pa sta bila tüdi gospoda Vöröš pa Lepoša, steriva sta se gljij tak za njih pobrigala. Pevci so si po večerji poglednoli cerkev, gde so te drugi den popejvali. Sploj ne pi-

tajte, kakšen je biu koncert. Pevci še gnes den nemrejo pozabiti radosti pa sreče, šterio so njim nudili Bethlehemu na koncerti. Pevski

S künje je dišalo po pečenom piščancu, po svinjskoj pečenki pa po drugij prekmurskih dobrotaj, štere so skjüjale bethlehemske vrle ženske pa vrli moški.

zbor Štefan Kovač jim je popevjo slovenske ljudske pesmi. Med občinstvom je nej bilou malo takšnih, ka so njim začale tečti skuze, gda so se spomnili na stari kraj

na drugom kraji oceana. Takši koncerti, so pravli pevci, pomenijo dosta več, kak če bi jih desetgezero pa desetgezero lidi prišlo kama gledat. Poleg toga pa so bili fejst veseli, ka so leko našim lidam, šteri živejo pod bethlehemsko zvezdo, bar malo prinesli v Ameriko falajček Slovenije.

Samo vse lejpe stvari majo svoj začetek pa svoj konček. Tak ka so morali pevci po tistom, gda jim je Frenk Podlesek pokazo Bethlehemu pa so popevali bethlehmskomi župani Doni Cunnigham, pa gda so si poglednoli Philadelphijo pa sta njim Vitezova Suzan pa njena mama rastalali kekse, iti v New York. Ta so prišli tak rano, ka so malonejš zbudili patra (popa) Krizologa. Samo človek se je brž znajšo. Na šparat je djau küjat kavo pa brž pozvo svojo küjarco, štera je priletela z velikim piskrom župe, ka so pevci malo k sebi prišli. Vöra je šla naprej, so se mogli preoblečti pa iti popevati k meši. Po meši pa so meli koncert. Tam je biu tüdi slovenski generalni konzul v New Yorki Andrej Podvršič;

Gačnikova Darja, štera je za dužena za slovenski turizem pa Robi Poredošov, Sobočanec, ka dela za slovensko tiskovno agencijo. Pevci so tak popevali, ka so

mile note odmevale po cejlöj cerkvi. Čuo se je skoron vsakšen posamezni glas pevca, pevovodkinja Alenka Brulc Siplič pa je na konci dobila rože. Tou so bile že druge rože. Prve je dobila v Bethlehemu, ka njöj je vimejni tam živeči Slovincov dau Frenk Podlesek pa jo je vse doj spoküšüvo. Alenka je bila tak rada, ka je dobila v Bethlehemu rože, ka jih je prešvercala po avijoni domou v Slovenijo pa se zdaj sijšio pri nej doma.

Če prideš v New York, pravijo, si ga moreš tüdi poglednoti. Prvi den so se pevci vozili z avtobusom, ka so vidli, gde de meo Clinton pisarno pa gde so kakšne znamenitosti (nevezetességek). Drugi den pa so te šli še malo okoli peški. Tisti den so spreadili skoron 20 kilometrov, eni pa so si od odejnja raztrgali črejvle. Bili so tüdi pri tistoj gospej, ka stoji pred New Yorkom pa sveti v luft pa ka se njöj pravi Kip Svobode. Tam je bilou vse vredi, samo problem je, ka odijo k tistoj gospej tüdi galebi (sirályok), te pa so dva doj posrali tak, ka njima je trbelo gvant pucati. Poglednoli so si še Wall Street, gde se obračajo pejnzeji pa ulice, gde živejo Kitajci pa Italijani. Na konci, gda je že fejst kmica bila, so se stavili še idnouk pri patri Krizologu. Tam jih je še idnouk pozdravo konzul Podvršič, šteri je s sebov pripelo še ženo pa hčerki. Pevci pa so pravli, ka so tak prijznoga človeka, šteri si je telko časa za njih vzeu pa ka ma tak prijzno ženo pa vrlo deco, še nej srečali. Gda je biu obisk pri patri gotov, so se pevci s taksijami odpelali proti hoteli. Drugi den so namreč mogli biti vsi pri sebi, zatou ka so šli nazaj domov z avionom. Pred njimi je bila duga pout do Evrope, za njimi pa lejpi spomini na Bethlehemu pa na New York, šteri do ostali pri njih do konca življenja.

Dejan Fujs

OTROŠKI

S p o m i n

Mladi, stere radi mamo
pa poštujemo

KOTIČEK

Gnauk je moja babica sama ostala doma z mojim najmenšim bratom. On je dober pojbic bio. V zimi se je z ednim autonom tašpilo cejli den v tjunji, v leti pa v pejsiji. Tiste avtone je emo najraj, steri so bili brezi kole, cejli mili den je brojlo z njimi. Tak, ka na njega dosta skrb meti nej trbelo. Eden den pred vuzmom, gda je pojbic gorastno, se je najdo pa hajt, tavó. Gnauk Babica krči: „Norbi! En par prkaulic drv mi

Naš mali Norbi

prinesi, naj dola ne zgori odjenj, ka dja že mejsim testau. Mi mlajši smo trno radi meli pogače, mali Norbi je babo furt tak proso, ka „baba, bača peči!“

Stara mama je že omejsila testau, lepau dolapokrila pa krčiala: „Gde si, Norbi?“ Mali se nej zglaslo. Baba ga je tavó ušla iskat kaulak rama pa štja gnauk pa skrčiala: „Norbi, gde si?“ Najprvim ga je v pejski iskala. „Baug moj, Baug moj, kama si pa premino?“ Tadale ga je li zvala, depa nej ga je bilau. Babici nej bilau vseedno, srce ji je trno klepalo. Gnauk je samo v dvauri zaglednila mali prazni košar, steri je tu na mila čako maloga. Ka de pa zdaj delala, si je mislila. Nejga drugo nazaj, z edno sapov je letejla prejk k sausadi pa etak prajla:

„Vejpa name bujejo, če toma maloma drekaša kaj baude, takšno je ešča nikdar nej napravó.“ Mi domanji smo pa ranč domau prišli, ka smo na pokapanji bili, ali kak je naša babica iz Čopeneč gučala na pogrejni. Babica nam je že audalec prtila pa vtjup ploskala z rokami, kak je ona ovak tu šegau mejla, pa pravla: „Tavó sam ga pošla

la po drva pa mi je nika taminau.“ Na, vej nam tu nej vseedno bilau! Kaulak rama odimo, krčimo, vseposedik ga iščemo, nin ga nega. Že smo djaukali v nevauli, depa vse zamo. Vsakši ga je indrik isko. Poglednili smo ga v vsakšoj lúnjki, na paudi, v sembi (škedenj), v zamanici, pri svinjav, v štali. Takauli smo šli v gauštjo, te smo ga na konci že v mlatji tu pogledneli, gde smo krave napajali, tam ga tu nej bilau. V stüdenec bi pa nej mogó nutra spadniti, ka trno dobro bio dolapokrit. V tau velkjoj nevauli je babica etak djala: „Zaka se pa nej dja ušla po tista gronstja drva, ka bi se te tau nej zgodilo.“ Že smo rejsan vse fertig bili. Gde, naj ga iščemo? Napautili smo se v bauto pa krčmau. Krčmarico smo vse na dijoj pitali, če nej vidla našoga maloga. Ona pa: „Kaj bi nej, zdaj nej davnik je nutra prišo, proso edno kolo pa si dola seu. Pitala sem ga, če je sam prišo pa kama dé. „Sam,“ je djau Norbi. „Žeden sam grato.“ Tak mi je čüdno bilau, kak tau, ka je sam prišo, vejpa nikdar sta ga nej pistili samoga. Gnauk je samo gora stano, glaž je djau na mesto, se je poklono pa odišo. Istina, ka je kolo nej vó plačo, mislila sam, gvüšno od vas stoj tak včasik pride. Dja sam zatok za njim poglednila, kama dé. Po pauti je le-

Takšnoga si je vözmislila
M. Kozar

pau tagora k Djürvini ušo. Včasik je znak pogledno, če ga gledam. Te sam že brodila, ka je vujdti mogo z daumi. Na, hvala Baugi, te takšne velke nevolé nejga, smo prajli. Gda smo prišli k Djürvini, smo nej vedli, če mo djaukali ali se smejali od radosti. Vej nam je pa duša pa tejo trpetalo od velte nevaule. Naš Norbi, kak če bi se nika nej zgodilo, se lepau pokloni, nas pita, če smo že domau prišli pa se tadale špila v pejsiji. Mati pa: „Mali, ka si tau napravó, zaka si od rama odišo, mi smo te že po mlatjej, v stüdenca iskali, zaka si babi vujšo?“ Norbi pa z mirno dušov etak pravó: „Zaka, dja sam žeden grato, doma nej bila kola pa sam si brodo, dja mo bole v krčmau, tam gvüšno dobim nika dobrega za piti. Vrag de noso žeden drva.“

Valerija Časar

V Porabji je nastarejša kulturna skupina Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjega Senika. Ta 63 lejt stara skupina je že mejla dosta članov. Edno je sploj pozitivno gnes v zbori. Dosta mladi članov mamo. Zbor tak 25-27 lüdi šté. Med tejmji je 15 takši članov, steri so nej več kak 30 lejt stari.

Edna skupina te ma bodočnost, če ma mlade člane. Zatok bi vam rada nut pokazala sedem takši mladi. Etognauk sam je vse naküp sprajla pa gda sam tak na nji poglednila, se mi je srce segrejvalo. Mladi, zdravi, veseli so bili, tak kak lejpo sprtoletje. Pri Kristini Nagy smo se srečali. Kakoli ka je dež tu ušo, se je nej štelo tistim, steri so od daleč prišli v Békavaraš. Nagyovi so pa, mislim, sploj »radi« bili, ka smo njim künjo dobro vküp zmokrili pa zgrdili. Depa zatok so nej mogli fejšť čemer ni biti, vej so pa nam na sto sklali gesti, piti.

Kristina Nagy je med tejmji mladimi najduže v zbori. Ona že 5 lejt spejva. Na visoko pedagoško šolo odi v Šopron. Vsakši keđen pride domau pa vsakši petek na probo v zbor. Zvün toga je članica seničke folklorne skupine, no pa eške je v športnom društvi tü, špila ženski futbol.

Renata Šafar je z Dolenjega Senika, odi v srednjo strokovno šaulo v Sombotel. Ona že 3 lejta spejva v zbori. Vidi se ji, ka je zbor prej edna velka držina. Gda je nut staučila, go je nišče nej laučo, vsakši je na tejm bio, naj se mladi dobro počütijo v zbori. Ona je, zvün zbora, članica športnoga društva, špila ženski futbol.

Melinda Čato je tü z Dolenjega Senika, sploj mlada deklčina. Letos od januarja je članica zbora. V srednjo šaulo odi v Vašvar. Pravi, da je ona že kak mala deklčina vsigdar planirala, ka gda de velka, de pri zbori spejvala. V šauli go sošolci dosta

spitavajo od zbora, sploj pa zatok, ka je tau nej madžarski zbor. Pravijo ji, naj je prej vči slovenski spejvati, gučati. Melinda futbol tü špila doma v vesi. Pa zdaj so na redej podje. Štirje so, steri so zdaj edno leto nut staučili v zbor.

Nared so tau: Gabor Gyeček tak pravi, ka je njega brat nanje vzeo, naj stane v zbor. Sam se je nej pokušo nut stauti, zatok ka je mislo, da se on tau nede mogo navčiti. Vidi se ma tau tü, da po svejti odimo, dosta lepoga, nauvoga vidimo.

Od Jožefa Sukiča sta že dostakaj zvedli, ka sam o njem že pisala v Porabji. Te se mi je najbola vido, gda je pravo, ka je prej vsakši nauri, steri ne stane nut v kakšo kulturno skupino. Po njem je tau tak, ka mi, ki smo v skupinaj, več vidimo, doživimo, liki steri kaj takšega ne zadobijo. Joži je že dugo lejt član folklorne skupine tü na Gorenjem Seniki pa je v športnom društvi tü aktiven.

Laslo Emberšić je mladi pojep, delat odi. Rad odi v zbor, rad ojdí nastopat »po svejta«, ovak bi takšo priliko prej nej emo.

Attila Gyeček pa tak pravi, ka je on že dugo planiro, ka se pridruži zbori. V njegovoj držini so že stari oča bili goslar, oča pa njegvi brat ranč tak znata igrati. On tü »čüje« pesem, sploj rad spejva. Na vajaj je trdo delo. Vsakši se more navčiti svoj glas pa če se nam tau prška, te eške tü nej gvüšno, ka se nam nastop (fellépés) prška. Večkrat nam srce v gunta bije. S tejm vred rad odi na vaje na

nastope, dekle so ga nanje vzele. Zvün toga odi plesat tü pa je gasilec tü.

No, tau so tej naši najmlajši. Pa gda sam je spitavala od toga, kak dugo računajo v zbor ojditi, so skurok vsi

nagnauk odgovarjali, ka če de se dalo, kakkoli dugo. Spitavala sam je od toga tü, če se njim vidi naš program, tiste pesmi, ka se je včimo. Vsi so tak odgovarjali, da je program dober, da se napona nika nauvoga včimo, za tau se zborovodkinja Marija Trifus pobriga. Attila je eške tak pravo, da bi lepau bilau, če bi v drugi jeziki malo več spejvali, kakoli ka smo mi slovenski zbor.

Na konci smo se pa doj djamali (slikali). Vidlo se je, ka so mladi, veseli, vsakši si je nika najšo v roke vzeti. Ali raužo ali ranč eden štüclí ali kakšo igračko. Kak deca. Naša deca, sterim smo leko radi pa smo leko ponosni na nje.

I.B.

KAUT

MLAŠEČI

Sombotelški Slovenci so na jajca zeleno listke djali, pa v nejlon štrūmfe zvezali po 5-6. Vsikši je na edno cedalo gorspiso svoje ime. Tak smo na bot povесili, pa v piskri z lukovo lopinjo skūjali, pofarbali jajca.

Razstava

Od 5. do 25. aprila je v Slovenskem kulturnem in informativnem centru na ogled razstava Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije. Društvo so ustanovili pred 10. leti. V tem obdobju so se likovniki že večkrat predstavili doma in v tujini, med drugim l. 1991 v Monoštru na Zvezi Slovencev.

»Na razstavi so predstavljena dela, ki so jih ustvarjalci prispevali po lastnem izboru in so odraz likovnega razmišljanja in in snovanja posameznega avtorja,« je povedal na otvoritvi predsednik društva Mirko Rajnar.

Umetnike in njihova dela je na kratko predstavil Franc Obal, direktor Galerije v Murski Soboti. Na razstavi v Monoštru razstavljajo naslednji umetniki omenjenega društva: Ferenc Király, Suzanne Király-Moss, Jože Denko, Nikolaj Beer, Igor Banfi, Štefan Hauko, Franc Mesarič, Marjan Gumilar, Ignac Meden, Štefan Galič, Ivo Bošnjakovič, Franc Benčak, Marika Danč, Dare Birsar, Robert Černelč, Mirko Rajnar, Zdenko Huzjan, Endre Göntér, Ignac Premoša.

Drobni orehovi rogljiči/Orejovi drauvni kifli/Diós apró kifli

35 dkg mele, 14 dkg cukra, 20 dkg margarine, 2 žučaka, zribano citronsko lopinje, malo soli, malo mlejka.

Čūvalaun vkūpzmejsimo pa drauvne kifline naredimo. V malom talejreci nalečemo bejlo od dvej djajci. Štero gorvdarimo z vilcami. Nej na trdo, samo aj cejlo nede. V drugom talejreci nalečemo zosejkano oreje, štere pomejsamo s cukrom. Kifline namaučimo v beljak, po tistom pa v zosekano oreje. Tak dejemo v namazano tepso. Na rauza spečemo.

Dober tek!

Hilda Čabai

NIKA ZA SMEJ...

Velka kaštiga

Deca ma veronavuk. Veroučitel gnauk samo etak pita deco: »Mlajši, ka mislite, kak je Baug pokaštigo Adama za prvi njegvi grej?« Mala Kristina se taknagnauk glasi: »Baug je tak pokaštigo Adama, ka je Evo mogo za ženo vzeti.«

Steli ste ga?

Naša Rozika je etognauk rodila. Gda je že k sebi prišla, k njej staupi doktor pa go etak pita: »Gospa! Steli ste vi tau dejte? Gvušno?« Rozika pa pita: »Zakoj me pa tau pitate, gospaud doktor?« »Zatok gospa, ka tau malo dejte edno antibebi tableto drži v ednoj rokej.«

I. Barber

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtke
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.